

Stichting Bridge the Gap

Verslag van de operatie- en opleidingsmissie in januari 2013:

Leden team

Plastische chirurgie

Kaakchirurgie

Anesthesiologie

Tandheelkunde

Dr. Peter Don Griot

Drs. Mark-Bram Bouman

Dr. Just de Mol van Otterloo

Drs. Jitske Nolte

Drs. Peter Broere

Drs. Henk Schotte

Drs. Sjobbe Besseling

Het doel van deze missie was om kennis en vaardigheden over te brengen op onze Laotiaanse collega's van het Mahosot ziekenhuis en de afdeling tandheelkunde van de Nationale Universiteit van Vientiane. Verder is het behandelen van de allerarmsten in Laos met afwijkingen van het aangezicht zoals schisis (hazelig) en noma een prioriteit.

De missie heeft plaatsgevonden van 11-25 januari 2013 in Vientiane, Laos.

ACHTSTE MISSIE LAOS

Het is alweer de achtste keer dat we met een team van de

stichting dit verborgen land in zuidoost Azië bezoeken.

In 2010 werd een nieuwe overeenkomst gesloten met het ziekenhuis en de Laotiaanse overheid om in ieder geval tot 2015 de samenwerking met de lokale artsen te laten voortduren.

Destijds in Vietnam werd na 10 jaar de samenwerking afgerond. We zullen verderop in deze nieuwsbrief een evaluatie maken en een beeld voor onze toekomst in Laos schetsen.

Eerst maar eens een beknopt beeld van wie dit jaar op ons stonden te wachten.....

(lees verder op pagina 2)

alleen de allerarmsten....

De kinderen die door de stichting worden geopereerd, behoren tot de allerarmsten uit de Laotiaanse samenleving van 6,5 miljoen mensen.

Zij hebben vaak dagen moeten reizen om naar ons in Vientiane te komen. De reis-, verblijf- en operatiekosten worden vergoed. Ook de reis- en verblijfkosten van de ouders/begeleiders worden door de stichting betaald. Dit is de enige kans voor deze kinderen op een beter uiterlijk en acceptatie door hun omgeving.

EERST SCREENING

De ochtend na onze aankomst in Laos begon zoals altijd met de screening van de patiënten. Wat dit jaar direct opviel waren de veranderingen die zich de laatste jaren hebben voorgedaan in het ziekenhuis (en tevens in de stad Vientiane). De eerste jaren werd gewerkt in oude vervallen gebouwen uit de koloniale Franse tijd en daarna in noodgebouwen. Dit jaar was de nieuw gebouwde chirurgische afdeling met bijbehorende operatiekamers (zeven) en patiëntenafdelingen

volledig in bedrijf. Een ongelooflijk verschil met de oude situatie. Wat echter bleef was de mager uitgeruste patiëntenopvang en het gebrek aan deugdelijk instrumentarium. Veel materiaal zoals monitoren, (beademings)apparatuur, scharen, weefselpincetten e.d. is van belabberde kwaliteit en aan vervanging toe of zelfs geheel niet aanwezig. Inmiddels heeft de stichting, met hulp van enkele grote geldschieters als de Eureka Achmea Foundation en de Willem Meindert de Hoop

stichting, apparatuur en instrumentarium kunnen aanschaffen om hierin verandering te brengen. *(meer info op pagina 4).*

Totaal 96 patiënten uit alle uithoeken van het uitgestrekte land hadden zich met hun familie verzameld binnen in het nieuwe operatiecomplex. Zij hebben vaak een reis van enkele dagen moeten maken om ons te bezoeken. Grote delen van de reis moeten bovendien lopend worden afgelegd. De kinderen en hun families verblijven in en om het ziekenhuis. Dit belooft al snel twee weken. Zij slapen, eten en wachten al die tijd in de nabijheid van de ingang van het operatiecomplex. Gedurende de nacht slapen zij op een matje op de grond ergens in het ziekenhuisgebouw.

Vele kinderen met vaak zeer uitgebreide en ingewikkelde vormen van schisis, NOMA patiënten waaronder enkelen die voor een tweede of derde operatieronde komen en allerlei andere afwijkingen die niet door lokale artsen kunnen worden behandeld, wachten geduldig op hun beurt.

Dit jaar zagen we ook twee ondervoede baby's met schisis, te zwak om te worden geopereerd. Zij worden voor zes maanden professioneel gevoed om aan te sterken en kunnen vervolgens volgend jaar de operatie ondergaan.

De dames van de Womens International Group waren aanwezig om te zorgen dat eenieder die zich aanmeldt ook de vergoeding voor de reiskosten krijgt en de komende periode gevolgd kan worden.

DE UITDAGING

Voor de chirurgen van het team is het steeds weer een uitdaging om deze kinderen onder deze omstandigheden te behandelen en ondertussen de Laotiaanse dokters instructies te geven. Zij doen dit met volle inzet en overgave en accepteren dat de faciliteiten nu eenmaal veel minder zijn dan thuis in Nederland. Ook de instrumenten waarmee zij opereren zijn vaak van een veel mindere kwaliteit dan zij gewend zijn.

De subtiele samenwerking tussen ons team, alle dokters en verpleegkundigen van het ziekenhuis, de dames van 'the

WIG' en Leila Srour, maken dat wij in staat zijn deze allerarmste kinderen van Laos te helpen en ze een menswaardiger leven te geven met acceptatie door hun ouders en hun omgeving. De waardering en de gelukkige gezichten van met name de ouders van deze kinderen na afloop (de kinderen zelf zijn vaak nog te veel herstellende van de zware operaties) zijn hartverwarmend en zeer ontroerend.

Uiteindelijk geeft dat ons de drive om hier ieder jaar met veel plezier en vol overgave terug te keren.

EERSTE VROUWELIJKE KAAKCHIRURG IN LAOS

Het team werd dit jaar opgefleurd door Jitske Nolte. Jitske studeerde tandheelkunde, werkte enkele jaren als tandarts, studeerde daarna geneeskunde en begon in 2009 aan haar opleiding tot kaakchirurg.

Op 1 januari jl. voltooide zij haar opleiding tot MKA chirurg aan het VUmc te Amsterdam. Na deze reis zal zij in Nederland aan de slag gaan als staflid in het AMC, eveneens in Amsterdam. Zij zal hier samen met Leander Dubois (secretaris van Bridge the Gap) onder andere verantwoordelijk zijn voor de behandeling van kinderen met schisis en het onderwijs aan MKA chirurgen in opleiding.

Aangezien er in Laos geen vrouwelijke kaakchirurgen zijn en het Australische brandwonden team dat net als wij eenmaal per jaar Laos bezoekt uit 2 mannelijke collega's bestaat, is Jitske volgens de directeur van het ziekenhuis de eerste vrouw die in Laos aangezichten heeft geopereerd.

TANDHEELKUNDE

De opleiding tandheelkunde heeft in de afgelopen jaren een ware metamorfose ondergaan. De eerste kennismaking met Prof. Sengpouvanh Ngonephady dateert van 6 jaar geleden en sindsdien hebben wij (en met name ook hij en zijn staf) niet stil gezeten. Met onze hulp en die van een Franse en een Japanse NGO is de faculteit een bloeiende organisatie geworden waar alle facetten van de tandheelkunde aan bod komen.

Door een gebrek aan financiële middelen en een groot gebrek aan kennis aanwezig in Laos, is de strategie om langzaam met de hulp van buitenlandse organisaties als Bridge the Gap de faciliteiten van de faculteit te verbeteren. Ondertussen worden tandartsen in het buitenland, of via buitenlandse organisaties zoals Bridge the Gap die in Laos komen trainen, verder opgeleid. De opgedane kennis kunnen zij weer overbrengen op de Laotiaanse studenten. Aangezien de eerste lichting 'post-docs' is teruggekeerd uit Thailand, Japan en/of Korea beginnen de verschillende afdelingen vorm te krijgen en is de kwaliteit van de opleiding aan het verbeteren.

Waar de Stichting de afgelopen jaren op heeft ingezet, is de opleiding tot 'Oral Surgeon' en het Fit-for-School programma. Dit laatste is op de Filipijnen een enorm succes gebleken.

Zoals wij vorig jaar reeds meldden is het tandenpoetsprogramma overgenomen door de 'Fit for School' organisatie en mede (financieel) ondersteund door de World Health Organization (WHO). Het werd voor ons als kleine stichting met alleen vrijwilligers die in hun vrije tijd de Stichting draaiende

houden een te groot project. Om de kansen op succesvolle landelijke implementatie mogelijk te maken, was dit de enige optie. Momenteel werken een manager uit de Filipijnen en 5 lokale tandartsen fulltime aan het project. De eerste resultaten van de pilot zijn inmiddels voorhanden en zullen binnenkort worden gepubliceerd door 'Fit-for-School'.

Een andere goede ontwikkeling is dat er trainingen plaatsvinden voor artsen, leraren en verpleegsters uit de provincie in preventieve tandheelkundige hulp. Hierdoor kunnen zij tandheelkundige problemen herkennen en indien nodig de betreffende persoon helpen of verwijzen. Ook leren zij kinderen hoe zij tanden moeten poetsen.

Momenteel heeft het opzetten van de opleiding orthodontie en 'oral surgery' (kaakchirurgie) onze volledige focus. Vorig jaar hebben we een voorstel geschreven hoe de opleidingen er volgens ons, rekening houdend met de lokale situatie, uit zouden kunnen zien. De behandeling door lokale (tand)artsen van kinderen met schisis en NOMA kan hierdoor op den duur worden uitgebreid.

Voor een kleine stichting als Bridge the Gap met een bescheiden budget, is het natuurlijk fantastisch om te zien wat je met geringe middelen en veel inzet kunt bereiken.

NIEUW EQUIPEMENT

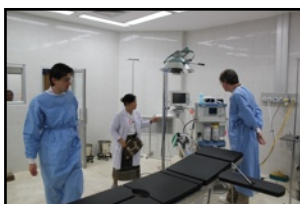
Reeds vorig jaar kwam het nieuwe operatiecomplex, een donatie van de Wereldbank, gereed en hebben we hier kunnen opereren. Afgelopen jaar werd de nieuwe verpleegafdeling in gebruik genomen. Door een donatie van de **Eureka Achmea Foundation** heeft de stichting afgelopen reis de apparatuur kunnen aanschaffen voor de inrichting van een operatiekamer om zo bij te dragen aan verdere

verbetering van de zorg.

De omstandigheden waarin wordt gewerkt zijn in vergelijking met Nederland natuurlijk nog behoorlijk primitief, maar al zoveel beter dan enkele jaren geleden. Ook onze lokale collegae kunnen hun geluk niet op en zijn uitermate blij met de geboden faciliteiten.

Een laatste stap zal zijn het verbeteren/vervangen/aanvullen van het instrumentarium. Ook de omgang met het instrumentarium en de verwerking hiervan (reinigen, sterilisatie) is een aspect waaraan de Stichting aandacht wil besteden. Vaak ook wordt gewerkt met 'single use' instrumenten, die vervolgens meerdere keren worden gebruikt. Een zeer onwenselijke situatie, maar in Laos (te) regelmatig de enige keus.

Nieuw leven - Nang Nud

Op zondagochtend werden we verblijd met de komst van een van onze NOMA patiënten van een aantal jaar geleden, Nang.

Zij meldde zich in 2008 op

22-jarige leeftijd, nadat zij op 8-jarige leeftijd NOMA had doorgemaakt. (foto links). Zij leeft in de provincie Huaphan, in de hooglanden, op zo'n 650 km (3 reisdagen) van Vientiane.

Haar grootste wens destijds was om te trouwen.

Wij hebben haar in 2008 en 2009 geopereerd.

Nu, 5 jaar later, bezocht ze ons samen met haar man. Zij is momenteel lerares op een basisschool in haar dorp. Haar 2-jarige dochtertje was thuis gebleven bij oma en zij was 6 maanden zwanger. De hele reis hadden zij gemaakt om ons te bedanken.

Stichting Bridge the Gap

Sinds 1995 actief in Vietnam en daarna sinds 2005 in Laos.

Bestuur

Dr. J.J. de Mol van Otterloo - voorzitter

Dr. J.P.W. Don Griot - vice-voorzitter

Drs. J.T.P. Besseling - penningmeester

Drs. L. Dubois - secretaris

Correspondentie

leanderdubois@me.com

sjobbebesseling@bridgethegap.info

ANBI

geregistreerd bij de belastingdienst en erkend als goed doel.

Donaties

43.34.93.291 tnv stichting Bridge the Gap te Amsterdam

In het kort

SCHISIS

Aangeboren afwijking aan lip-, kaak- en/of gehemelte. Kan enkel- of dubbelzijdig voorkomen.

NOMA

Extreme afwijking als gevolg van ontsteking vanuit het tandvlees. Zeer agressief en de meeste kinderen (90%) overleven niet. Bij ondervoeding en slechte hygiëne.

TUMOREN

Allerhande typen, goedaardig en kwaadaardig, behandelbaar en onbehandelbaar.